

ΠΡΟΣΩΠΑ

“ Η γνώση ήταν πάντα θεμέλιος λίθος τού πολιτισμού μας ”

Ο Θάνος Κονδύλης γεννήθηκε στην Αθήνα, σπούδασε Αρχαιολογία και Ιστορία στην Ελλάδα και την Ιταλία, ενώ το 2006 αναγορεύτηκε διδάκτωρ Μεσαιωνικής Ιστορίας από τη Φιλοσοφική Σχολή τού Πανεπιστημίου Αθηνών. Μιλάει αγγλικά, γαλλικά και ιταλικά, ενώ κέρδισε και διάφορες υποτροφίες για την πραγματοποίηση σπουδών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Συνέγραψε αρκετές επιστημονικές μελέτες, έλαβε μέρος σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια, ενώ το 1996 και το 2002 τιμήθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων για το συγγραφικό του έργο σχετικά με τον Ελευθέριο Βενιζέλο, το οποίο πρόσφατα εκδόθηκε. Διετέλεσε συνεργάτης του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και του Υπουργείου Πολιτισμού, ενώ τα τελευταία χρόνια ασχολείται με τη δημιουργική γραφή.

Κάθε λέξη των μυθιστορημάτων του έχει την αξία, την ευαισθησία που τους χρειάζεται. Τις πλοκές του τις ζεσταίνει μια βαθιά ανθρωπιά, η ίδια που ζεσταίνει και τον αναγνώστη που τις διαβάζει. Το επίπεδο της αφηγηματικής του ευχέρειας προσφέρει μια ουσιαστική και ευεργετική απόλαυση. Ο **Θάνος Κονδύλης** έχει ασπαστεί με πάθος μία μοναδική οπτική: αυτή τής απόλυτης και καταγιστικής απλότητας. Μιας απλότητας που συγκλονίζει, που συμπαρασύρει, που σε καθιστά συμ-

μέτοχο και αλληλέγγυο. Απευθύνεται με ευθύτητα, ξεκάθαρο λόγο και απλότητα στους αναγνώστες. Η γραφή για εκείνον είναι μια τέχνη εμπιστοσύνης, ισοτιμίας κι αγάπης. Απαλλάσσει από τα γραπτά του την υπερβολή, που θολώνει τις αισθήσεις και αποπροσανατολίζει, και μένει μόνο στα ουσιαστικά, τα διαχρονικά, τα θεμελιώδη. Από το 2006 ξεκίνησε για εκείνον η μεγάλη περιπέτεια, ένα ταξίδι στην απεραντοσύνη των ωκεανών τής λογοτεχνίας και της ανθρώπινης ψυχής.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ **ΕΦΗ ΔΟΥΛΗ**

□ **Κύριε Κονδύλη, γράφετε για σας ή συνήθως απευθύνετε πάντα σε συγκεκριμένο αναγνωστικό κοινό;**

Και τα δύο ισχύουν. Ποτέ δεν γράφω μόνο για μένα ή μόνο για τους αναγνώστες μου. Δεν μπορώ να το διαχωρίσω. Είναι αδύνατο. Ο συγγραφέας είναι άνθρωπος κι ως εκ τούτου το έργο του απευθύνεται σε ανθρώπους. Απ' την άλλη, η ολοκλήρωση ενός μυθιστορήματος είναι πρώτα απ' όλα έργο και έκφραση ζωής τού ίδιου τού δημιουργού, κομμάτι από τη ζωή του, από τον ίδιο του τον εαυτό.

□ **Το περιβάλλον σας, με όποια έκφρασή του, συμμετέχει στη διαμόρφωση του συγγραφικού σας έργου;**

Προφανώς, κυρία Δούλη. Ο σύγχρονος συγγραφέας σπάνια είναι ξεκομμένος από την κοινωνία. Ζει μέσα σε αυτήν, την επηρεάζει κι επηρεάζεται από αυτήν. Αν ανήκει και σε μεγάλη οικογένεια και με αρκετούς φίλους, όπως εγώ, τότε αυτό συμβαίνει σε μεγαλύτερο βαθμό.

□ **Πιστεύετε ότι η γνώση μπορεί να βοηθήσει στους δύσκολους καιρούς που διανύουμε;**

Η γνώση πάντα ήταν θεμέλιος λίθος τού πολιτισμού μας. Χωρίς τη γνώση δεν μπορούμε να προχωρήσουμε κανένα τομέα τής ζωής μας. Παλιότερα η γνώση προερχόταν μόνο από τα βιβλία. Σήμερα από χιλιάδες πηγές. Το θέμα είναι όμως κατά πόσο οι άνθρωποι θέλουν τη γνώση ή απλά αρκούνται σε έτοιμες «συνταγές». Η γνώση απαιτεί και κόυραση και μόχθο και κόπο. Πολλές φορές ακόμα περισσότερα.

□ **Από πού εμπνευστήκατε τους ήρωές σας;**

Η ελληνική ιστορία πάντα αποτελούσε τον πρωτεύοντα τομέα και τη μεγαλύτερη αγάπη μου απ' όπου η έμπνευση συχνά πυκνά με επισκέπτεται. Αλλά όχι μόνο από εκεί. Ξέρετε, το ζήτημα της έμπνευσης συχνά απασχολεί τους συγγραφείς. Αλλά νομίζω ότι σχεδόν ποτέ δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί με ακρίβεια. Ίσως είναι και μάταιο

να γίνει κάτι τέτοιο.

□ **Οι σπουδές σας στην Ιστορία και στην Αρχαιολογία έχουν προσδιορίσει με κάποιο τρόπο το θέμα των βιβλίων σας; Θέλετε να μας μιλήσετε σχετικά;**

Θα συνεχίσω την απάντηση της προηγούμενης ερώτησης. Η ελληνική ιστορία και συνάμα η αρχαιολογία είναι δύο τομείς, στους οποίους εντρύφησα από νέος. Μετά από σχεδόν 17 συναπτά έτη σπουδών θα ήταν αδύνατον να τραβήξω απλά μια γραμμή και να τα αφήσω όλα πίσω. Αυτές οι επιπτώσεις, από τις ευγενέστερες νομίζω, πάντα απετέλεσαν αφετηρία, αναφορά, σημείο αυτοπροσδιορισμού και έμπνευση για εμένα.

□ **Θεωρείτε ότι ένας συγγραφέας οφείλει, ως πνευματικός άνθρωπος, να καταθέτει τις θέσεις του αναφορικά με ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία και τον άνθρωπο, και με άλλους τρόπους πέραν τής συγγραφής; Και ποιοι είναι αυτοί;**

Ο συγγραφέας όχι απλώς «πρέπει», αλλά «οφείλει» να στέκεται κριτικά απέναντι στο κοινωνικό γίνεσθαι και όχι μόνο μέσα από το έργο του. Οφείλει να συμμετέχει στα κοινά τού τόπου του, να λαμβάνει μέρος σε ομιλίες, λέγοντας τη γνώμη του ελεύθερα και έντιμα, να βοηθάει τους συνανθρώπους τους, να προσφέρει στην κοινωνία και γενικά να αποτελεί διπλά ενεργό μέλος τής κοινωνίας!

□ **Ποια είναι η άποψή σας για την πορεία τής λογοτεχνίας σήμερα;**

Σε γενικές γραμμές πιστεύω ότι η λογοτεχνία σήμερα έχει εμπορευματοποιηθεί –δυστυχώς– όπως κάθε άλλο πράγμα στη ζωή μας. Αυτό ισχύει και για την ελληνική λογοτεχνία. Αυτό λένε και οι αριθμοί. Χιλιάδες νέα μυθιστορήματα κάθε χρόνο με διάρκεια ζωής όσο ένα απλό καθημερινό προϊόν στο σουπερ μάρκετ. Ο αναγνώστης πρέπει να ψάξει καλά για να βρει τα καλά κρυμμένα διαμάντια τής σύγχρονης λογοτεχνίας

□ **Το βιβλίο σας από τις εκδόσεις «Ψυχογιός», «Ένας Παράδεισος τα μάτια σου», είναι ένα καταπληκτικό μυθιστόρημα – ύμνος στην άδολη αγάπη και τον έρωτα με φόντο την Κωνσταντι-**

νούπολη των Ρωμαίων τού 1955. Πείτε κάποιους λόγους που αξίζει να διαβάσουμε αυτό το βιβλίο.

Γι' αυτό το βιβλίο θα μπορούσα να μιλήσω ώρες ολόκληρες. Τι να πρωτογράψω... Για την όμορφη Κωνσταντινούπολη των Ρωμαίων, τις συνοικίες των Ελλήνων, την σύγχρονη ιστορία τής Πόλης που άφησαν πίσω τους οι Ρωμιοί, γι' αυτούς που ακόμα και σήμερα αντίθετα με το κάλεσμα των καιρών παραμένουν εκεί και «φυλάσσουν Θερμοπύλες»; Οι Ρωμιοί τής Πόλης κυριολεκτικά ξαναζούν μέσα στις σελίδες αυτού του βιβλίου.

□ **Στα τρία τελευταία βιβλία σας που κυκλοφορούν από τις εκδόσεις «Ψυχογιός» («Η Αρχόντισσα της Σμύρνης», «Ένας Παράδεισος τα μάτια σου» και «Η τελευταία Αυτοκράτειρα του Βυζαντίου»), κεντρικοί ήρωες είναι οι Έλληνες και οι Τούρκοι, άλλοτε της Σμύρνης και άλλοτε της Κωνσταντινούπολης. Διαφαίνεται μέσα από τις ιστορίες που ξεδιπλώνονται ότι γνωρίζετε καλά πρόσωπα και καταστάσεις. Να τολμήσω να ρωτήσω αν υπάρχουν πρόσωπα στο οικογενειακό ή φιλικό σας περιβάλλον, που σας τα εμπνευστήκαν;**

Πράγματι η σχέση τής ευρύτερης οικογένειάς μου είναι γνωστή και με την Πόλη αλλά κυρίως με τη Σμύρνη. Αυτές οι σχέσεις αποτέλεσαν αφορμή για να συγγράψω αυτά τα τρία μυθιστορήματα, που μπορώ να πω ότι έχουν μέχρι σήμερα σημαδέψει τη συγγραφική μου πορεία.

□ **Θα λέγατε πως η συγγραφή είναι θέμα ταλέντου και προσωπικών βιωμάτων, κύριε Κονδύλη;**

Και τα δύο ισχύουν σε κάποιο βαθμό. Αλλά όχι μόνον αυτά. Ο συγγραφέας είναι μια περίεργη οντότητα, που μέσα στο έργο του ξεδιπλώνει, αν κάποιος μπορεί να το δει, πραγματικά τον εσωτερικό του κόσμο και σχεδόν όλη του την ψυχοσύνθεση.

□ **Από τα πολλά βιβλία που έχετε διαβάσει υπάρχει κάποιο, που σας έκανε να «ζηλέψετε» τον συγγραφέα του;**

Να «ζηλέψω» όχι, δεν θα το έλεγα, κυρία Δούλη. Απ' την άλλη ομολογώ ότι διαβάζοντας πολύ ωφελήθηκα απεριόριστα και έμαθα, πιστεύω, να γράφω καλύτερα

μυθιστορήματα. Δεν είναι ντροπή να ομολογήσω ότι κάποιοι συγγραφείς είναι πραγματικοί καλλιτέχνες τόσο της γραφής όσο και της γλώσσας. Και γι' αυτό οφείλουμε να τους σεβόμαστε.

□ **Κύριε Κονδύλη, συνήθως οι συγγραφείς ξεκινούν να γράφουν έχοντας κάποια εμπειρία, που ήθελαν να μοιραστούν. Εσείς είχατε κάποιο θέμα, που τριγύριζε στο μυαλό σας και βρήκατε ως διέξοδο την πένα, κι έτσι γράψατε το πρώτο σας βιβλίο;**

Αναμφισβήτητα η έχθρα ή η διαπάλη, ή γενικότερα οι σχέσεις Ελλήνων – Τούρκων είναι κεντρικές στο έργο μου. Η ιστορία μου διδάξε ότι από τις καλές σχέσεις οι δυο λαοί έχουν πολλά περισσότερα να κερδίσουν σε σχέση με τις πολεμικές περιόδους. Και αυτό προσαπείθω να δείξω, πράγμα που φαίνεται ολοκάθαρα μέσα στις ιστορίες μου.

□ **Τι αξία μπορεί να έχει η «πνευματική τροφή» σε μια εποχή, που τίθεται η αγωνία της επιβίωσης;**

Η «πνευματική τροφή» και γενικά ο πολιτισμός πλήττονται πολλαπλά σε περιόδους κρίσης όπως σήμερα. Απ' την άλλη αναρωτιέμαι: μήπως τελικά αυτή η «πνευματική τροφή», ή «η γνώση» μπορούν πραγματικά να μας βοηθήσουν μέσα στην καταστροφή που υφίσταται ο υλικός μας πολιτισμός; Μήπως εκεί είναι το πραγματικό μας καταφύγιο;

□ **Πιστεύετε πως στα γραπτά οι κοινωνικές ανάγκες πρέπει να ανταμώνονται με τις προσωπικές, κύριε Κονδύλη;**

Εν πολλοίς, ναι. Με άλλα λόγια, ο συγγραφέας γράφει με σκοπό να εκφράσει μια άποψη πάνω σε κάποιο θέμα, κι έτσι να βοηθήσει την κοινωνία πάνω σε κάποιο θέμα, υλικό ή πνευματικό. Αν γενικά το έργο του δεν έχει κάποιο προφανή σκοπό, κάποιο «τέλος», δεν έχει και λόγο ύπαρξης.

□ **Τι θα θέλατε πάρα πολύ να αποκτήσετε;**

Πνευματική ολοκλήρωση και συναισθηματική τελείωση, κυρία Δούλη. Ίσως ακούγεται παράλογο, αλλά δεν θέλω πλούτη ή υλικά αγαθά, τα οποία ούτε τα έχω ούτε και με ενδιαφέρει να τα αποκτήσω ποτέ!